

SPRAWOZDANIE

z działań Towarzystwa Poznańskiego Domów Ochrony z roku 1845.

W roku przeszłym o tój prawie porze złożyła Dyrekcyja Towarzystwa Poznańskiego Domów Ochrony zdanie sprawy z czynności swoich z roku 1844. Przystępując do skreślenia dalszego rozwijania się tych zakładów, z radością powiedzieć możemy, że popęd w odsyłaniu dzieci do szkółek naszych nietylko się nie zmniejszył, ale się znacznie powiększył, i że Ochrony stały się potrzebą nietylko najuboższej klasy mieszkańców, ale nieco zamożniejszych. Na Chwaliszewie kilku piekarzy, posyłając nam swoje dzieci, ofiarowało miesięcznie pewną ilość bochenków chleba, a inni składali małą opłatę, lub z domów jedzenia dostarczali. To spowodowało Towarzystwo do utworzenia oprócz dwóch już istniejących, trzeciej Ochronki, w którejby dzieci żadnego pożywienia niedostawały.

Hrabina Działyńska, powszechnie znana ze swego poświęcania się dla ludzkości, podjęła się urządzić tę nową szkółkę, na sposób już przez nią w dobrach swych galicyjskich zaprowadzony. W tym celu Towarzystwo najęło lokal na Piekarach i ochmistrzynię opłacać obowiązało się; ale gdy miejsce okazało się zbyt szczupłym dla znacznej liczby zgłaszających się dzieci, hrabina Działyńska pozwoliła wielkiej sali w własnym pałacu, gdzie pomienioną szkółkę na sposób wzajemnego uczenia wzorowo urządziła.

Również i we dwóch dawniejszych Ochronkach starano się uczenie dzieci udoskonalić przez przyjęcie nauczyciela, który kolejno się niemi zajmował. Wszelako choroba, którą tenże został dotknięty, pozabawiła Towarzystwo spodziewanych stąd korzyści; a teraz brak funduszków nie pozwala utrzymywać nadal osoby zbyt dla niego kosztownej.

Dla oszczędności także zaprowadzono niektóre zmiany w jedzeniu, i Towarzystwo czuło się obowiązane odmówić udzielanego dotychczas obiadu chłopcom biednym z Ochronek wyszłym, a uczęszczającym do szkółek miejskich.

Ograniczając z jednej strony swą dobroczynność względem chłopców po za obrębem Ochronek będących, Towarzystwo starało się rozciągnąć ją dla biednych dziewcząt w tychże dorastających, a które nie chciało wypuścić z pod swój opieki, bez dania im sposobu do życia i dalszego utrzymania: ugodziło więc na Rybakach niedaleko szkółki szwaczkę, do której w godzinach popołudniowych starsze dziewczęta uczęszczają dla uczenia się wszelkiego rodzaju szycia.

Smutną jest rzeczą do powiedzenia, że w takim stosunku, jak działalność i potrzeby Towarzystwa zwiększały się; zmniejszały się jego fundusze i nadzieje ich powiększenia; a to pomimo gorliwości i niczém niezamordowanej pracy jego opiekunek. Okazały to najwidoczniej przez kolejne pilnowanie dzieci po Ochronkach, chętne ofiarowanie się do zbierania składek po kościołach w czasie Wielkiego Postu i skrzętne zajęcie się rozprzedaniem biletów loteryjnych podczas jarmarku welnianego. Lecz czémże są pojedynczych usiłowania bez współdziałania ogółu?

Odwołujemy się więc do serc czułych na nędzę ludzką, a szczególnie do serc matek mocniej powszechnie bijących na widok dzieci biednych, opuszczonych, zgłodniałych i nagich, które do siebie przygarnąć, nakarmić i okryć było dotychczas naszym celem, a które z prawdziwą boleścią, dla braku funduszu, od siebie odepchnąć, uskąpić im udzielanego chleba i na zimę prawie nagie zostawić bylibyśmy przymuszeni.

Miejmy jednak nadzieję, że wezwanie nasze nie będzie daremnym i że rzecz tak szlachetna i tyle użyteczna nie upadnie dla braku funduszków, i że znajdą się sposoby dalszego rozwinięcia i udoskonalenia tego pięknego zakładu!

Dla usprawiedliwienia tego, cośmy powiedzieli, podajemy poniżej rachunek przychodu i rozchodu kassy z roku 1845., spis darów w wiktualach, w odzieży i w innych przedmiotach aż do 1. Lipca r. b., oraz spis rozdanych ubiorów, liczbę zapisanych dzieci do trzech Ochronek i skład terażniejszy Towarzystwa.

Przychód w gotowych pieniądzach do kasy Domów Ochrony

od 1. Stycznia do ostatniego Grudnia 1845.

№		Tal.	sgr.	fen.	Tal.	sgr.	fen.	Tal.	sgr.	fen.
a) Z balu, loteryi i teatru.										
1	Z balu d. 25. Stycznia 1845. przez P. Kozłowskiego				20					
2	Z loteryi u Pani Heliodorowej Skórzewskiej	108								
	dito u Pani Mycielskiej z Punica	109								
	dito u Hrabiny Bnińskiej	34	15							
	dito w Sali Giełdowej urządzonej przez Hrabinę Czarnecką	679	1							
	Ze czterech loteryi				930	16				
					185	7	6			
3	Z biletów na teatr urządzonej przez Panią Sobeską							1135	23	6
	Razem									
b) Ze składek i ofiar od pojedynczych osób.										
1	Od N. przez Panią Kramarkiewicz	1								
	Od N. przez Panią Mateckę	25	5							
	dito przez Panią Remus	2	15							
	dito przez Pannę Zawadzkę	5								
	dito przez Pana Rymarkiewicza	16	25							
	Ze składek				50	15				
2	Pani Kasztelanowa Jaraczewska za 1845.	50								
	Kurnatowski, litograf	1								
	Kassyno polskie	50								
	X. Pohl, regens seminaryum za 1845.	2								
	X. Franke, kanonik metropolitalny	5								
	Pani Wilkxicka	8	10							
	Pan Tadeusz Sokolnicki, zamiast 20 wiertelki kartofli	6	20							
	Z testamentu Doroty Radke przez Magistrat	75								
	Towarzystwo muzyczne	8								
	Hr. Grabowski	40								
	Pani Remus	2								
	Dr. Jagielski	2								
	P. Jeziorowski, Radca miejski	1								
	X. Regenbrecht, kanonik metropolitalny	4								
	P. Wilden	36								
	P. Rymarkiewicz z rabatu przy sprzedaniu Kollataja	7								
	Z ofiar pojedynczych				298					
	Razem							348	15	
c) Z różnych źródeł.										
1	Ze sprzedaży pieśni darowanych przez P. Kurnatowskiego litografa				21	10				
2	Za kupony od listów zastawnych				33	10				
	Razem							54	20	
	Summa przychodu							1538	28	6

Rozchód z kasy Domów Ochrony

od 1. Stycznia do ostatniego Grudnia 1845.

№		Tal.	sgr.	fen.	Tal.	sgr.	fen.	Tal.	sgr.	fen.
a) Na zasługi.										
1	W ochronie na Rybakach				117	15				
2	dito w Psalteryi				139	15				
3	Frankowskiemu, woźnemu				4	15				
4	Dobrowolskiemu, nauczycielowi				47	15				
	Razem							309		
b) Na żywność.										
1	W ochronie na Rybakach				117	15	6			
2	dito w Psalteryi				313	6	7			
3	Chleb w Psalteryi				79	5				
	Razem							569	27	1
c) Opal.										
1	Za drzewo i rąbanie							81	5	
	Do przeniesienia							960	2	1

№		Z przeniesienia			Tal. sgr. fen.			Tal. sgr. fen.		
		Tal.	sgr.	fen.	Tal.	sgr.	fen.	Tal.	sgr.	fen.
								960	2	1
	d) Komorne i reparacye budowli.									
1	Einkaufowi za rok							105		
2	Piotrowiczowi za rok							100		
3	Za wymalowanie ochronki na Piekarach	6	15	—						
	Mularzowi Stern dito	3	27	—						
	Kuringerowi robotnikowi dito	—	20	—						
	Braunowi cieśli dito	36	15	10						
	Kisterowi mularzowi dito	40	—	—						
	Garnarczowi dito	—	12	6						
	Za wywiezienie ziemi dito	5	15	—						
	Milewskiemu stolarzowi za drzwi z okuciem	1	20	—						
								95	5	4
	Za budowę									
	Razem							300	5	4
	e) Na ubranie.									
	Szewcowi Grzybowskiemu i Majchrowiczowi							38	20	—
	f) Różne wydatki.									
1	P. Rymarkiewicz na różne wydatki							16	21	—
2	Za ogłoszenia w Intelligenzblatt i w Gazecie							2	25	—
3	Za różne druki w drukarni Kamińskiego							18	7	3
4	Za 100 tabliczek i 200 rylców							3	18	—
	Razem							41	11	3
	Summa rozchodu							1340	8	8

Dary w wiktualach do Śgo Jana r. b.

	Wiertelce	Garnce
Piekarze z Chwaliszewa 264 bochenków chleba.		
Pani Chłapowska z Czerwonój Wsi na mięso Tal. 1 sgr. 15.		
Hrabina Radolińska 1 garniec masła i 20 funtów mięsa.		
Pani Śniegocka 81 kwart mleka.		
Pan Budzyński z Główny kartofli	40	—
„ dito dito dwa braki i mąki	6	—
Pani Laszkowska z Soboty kartofli	2	—
„ dito dito żyta	2	—
Pan Hulewicz kartofli	15	—
„ Staski dito	6	—
„ Bieńkowski z Wydzieniewa grochu	8	—
„ Ziotecki z Szyplowa dito	1	—
Hrabina Raczyńska kartofli	20	—
Pani Kramarkiewicz dito	13	—
Pan Gromadziński z Przyborówka kartofli	20	—
Pani Ł kartofli	3	—
„ dito grochu	—	3
„ Żółtowska kartofli	8	—

Dary w odzieży.

- Pani W... 3 kopy płótna.
 „ M. M. 1 parę nowych trzewików.
 „ Kęszycka 6 koszul, 7 sukien, 6 fartuchów, 8 chustek, 1 sukienkę dla chłopca i 1 surdut stary.
 „ Kasprowa Kramarkiewicz 1 parę bóciaków nowych.
 „ Skórzewska z Brzychwów na ubiór Tal. 7 i 6 tuzinów chustek do nosa.
 „ Honoreta P. Tal. 1 na trzewiki.
 „ Skórzewska z Nekli 6 koszulek, 6 sukienek, 6 fartuszków, 6 czepeczków, 6 par pończoch, 6 chustek.
 „ Łuszczewska spodni par 3, bótów par 2, trzewików para 1, sukienki 4, czepeków 6, fartuszków 6 i 3 pelerynki.
 „ Gregor 18 chustek perkalowych.
 „ Taylor perkalu na 6 koszul i sukna na 4 suknie.
 „ Półkownikowa Breza 40 par trzewików.
 Panna Zofia Zawadzka 3 suknie, 3 kaftaniki wełniane, 3 koszule, 6 par pończoch, 2 fartuszki, 1 chustka jedwabna.
 Pan Leonhardi na płótno Tal. 1.
 Pani P. 1 surdut i 1 westkę.
 Pan Kamiński 1 sztukę barchanu.

Panna Izabela Zawadzka perkaliku na suknię.
 Pani Sobeska 4 tuziny chustek do nosa.
 Zosia i Marynia Czapskie 2 koszulki własnej roboty.
 Ks. Piątkowski perkalu na 3 suknie i 2 chustki.
 Pani Leksicka ubranie zupełne dla chłopca.

Dary rozmaite.

Pani Remus igliczki do 16 par pończoch.
 Zosia i Marynia Czapskie Tal. 2 na orzechy i pierniki.
 Pan Przyłuski z Tarkowa Tal. 3 na drobne potrzeby.
 Pani Luszczevska 21 elementarzy, 1 historyą Stą i 20 tabliczek.
 „ Antonina Gąsiorowska igliczki do 4ch par pończoch.
 Hrabina Czarnecka 18 talerzy.
 Panna Zofia Zawadzka książkę z powieściami dla dzieci.

Spis rozdanych ubiorów.

Trzewików par 154, sukienek kobiecych 127, koszul 91, pończoch par 81, spodni par 51, fartuchów 45, chustek 40, sukien męzkich 30, czepków i czapek 25, bótów par 8, kaftaników 8, surdutów 6, westek 4, salopek 3, peleryneków 3, spodni par 2.

Spis dzieci przyjętych do Ochron.

a) do Psalteryi przyjęto 125 dzieci
 b) do Ochrony na Rybakach 74 „
 c) do Ochrony u P. Hr. Działyńskiej 207 „

Razem zapisano nowych 406 dzieci.

Spis osób opiekę Ochron składających.

Panie: <i>Raczyńska.</i>	<i>Czarnecka.</i>	Panowie: <i>Gąsiorowski.</i>	<i>Cieszkowski.</i>
<i>Działyńska.</i>	<i>Radolińska.</i>	<i>Mioduszewski.</i>	<i>Rymarkiewicz.</i>
<i>Ziołocka.</i>	<i>Zawadzka.</i>	<i>X. Prusinowski.</i>	<i>Motty.</i>
<i>Mycielska.</i>	<i>Koszkowska.</i>	<i>Piątkowski.</i>	<i>Kramarkiewicz.</i>
<i>Luszczevska.</i>	<i>Sobeska.</i>	<i>Luszczevski.</i>	<i>Szafarkiewicz.</i>
<i>Matecka.</i>	<i>Konarska.</i>	<i>Nieszczotta.</i>	<i>Cunow.</i>
<i>Krzywdzińska.</i>	<i>Kramarkiewicz.</i>	<i>Bronikowski.</i>	<i>Sikorski.</i>
<i>Remus.</i>	<i>Gąsiorowska.</i>	<i>X. Jabczyński.</i>	<i>Gliszczyński.</i>
<i>Korsak.</i>	<i>Sarnecka.</i>		
<i>Thiel.</i>	<i>Adamska.</i>		
<i>Rymarkiewiczowa.</i>	<i>Szymańska.</i>		
<i>Libelt.</i>			